

02.02.2012 10:59

INTERVJU: FUAD ŠIŠIĆ, NAČELNIK OPĆINE TEŠANJ

Razgovarala: Lejla KURTOVIĆ

SARAJEVO, 2. FEBRUARA (ONASA) - Načelnik Općine Tešanj Fuad Šišić u intervjuu za Agenciju ONASA govori, između ostalog, o radu Općine i najznačajnijim projektima u 2011. godini, nosiocima privrednog razvoja, granama privrede koje imaju najveće potencijale za ulaganje, šta Općina čini kako bi privukla investitore, najčešćim problemima, trenutnoj ekonomskoj situaciji i stepenu zaposlenosti na području općine Tešanj, zatim o iskustvima Općine kada je riječ o emitovanju općinskih obveznica...

ONASA: Kako biste ocijenili rad Općine Tešanj u 2011. godini i koji su najznačajniji projekti koje ste realizovali ili čija je realizacija počela u proteklom periodu?

ŠIŠIĆ: Od ocjene Općinskog načelnika je važnija ocjena građana općine Tešanj, poslovnog svijeta, nevladinog sektora, pa i drugih zainteresiranih strana, odnosno partnera općinske administraciji i lokalnoj upravi uopće.

Ono što Općina Tešanj danas ima kao performansu, kao pokazatelj uspješnosti, mjeri se ocjenom zadovoljstva korisnika naših usluga, koji već dvije godine zaredom ima pozitivan trend i prešao je stepen od 80 posto.

Eksterni pokazatelji su priznanja koja stižu sa viših nivoa i drugih strana. Izdvojio bih uspješnu reformu općinske administracije sa uvedenim Menadžment sistemom Općine Tešanj u skladu sa zahtjevima međunarodnog standarda za koji smo dobili najviše ocjene na 6. konferenciji kvaliteta BiH krajem prošle godine u Tuzli. Također, Elektronski registar usluga smo veoma uspješno okončali u saradnji i prema ocjeni Međunarodne finansijske korporacije (IFC), članice grupacije Svjetske banke (WB), a podrška mladima, prema ocjeni Centra civilnih inicijativa (CCI), bila je u samom vrhu unutar Bosne i Hercegovine. Tu je i Povelja za kulturno-historijsko naslijeđe za 2011. godinu, zatim smo potpisali Sporazum sa Delegacijom Evropske unije (EU) u BiH kao jedna od 10 općina u BiH o energetskej efikasnosti i obnovljivim izvorima energije, te predali šest urednih aplikacija sa različitim partnerima na fondove EU pomoći kroz IPA programe prekogranične saradnje.

Na inovativnoj ravni smo prvi u Federaciji BiH (FBiH) emitovali općinske obveznice radi uređenja poslovne zone za investitore i jedini u 2011. godinu uspješno prošli taj proces. U toku su radovi u poslovnoj zoni Glinište, Jelah-Rosulje na izgradnji infrastrukture. Nudimo investitorima zemljište bez naknade, bez bilo kakvih plaćanja Općini, uz ugovor za nova radna mjesta.

Istovremeno, nastavili smo sa projektima javno-privatnog partnerstva u samom gradu i izvršili pripreme za Jelah. Projekti "MUSALA", "VRATA 1 i VRATA 2 - Ulaz u Tešanj" su u završnoj fazi, a u fazi usvajanja je urbanističko rješenje samog centra Jelaha.

Također, završili smo idejno rješenje prikupljanja otpadnih i oborinskih voda za cijelo područje općine Tešanj sa uređajima za prečišćavanje i nastavili ulaganja u nekoliko lokalnih vodovoda gdje stanovništvo nije bilo snabdjeveno vodom.

Naravno, nastavili smo i realizaciju niza infrastrukturnih projekata u različitim područjima u cijeloj općini.

Krajem decembra smo donijeli budžet za 2012. godinu u kojem smo predvidjeli da ćemo prenijeti i nešto viška prihoda iz 2011. godine, odnosno zadržali smo punu stabilnost lokalnog budžeta.

ONASA: Na čemu će biti akcenat rada lokalne vlasti u Tešnju u narednom periodu?

ŠIŠIĆ: Ne postoje razlozi da se smjer mijenja. Naprotiv, postoje razlozi da se nastavi ovim putem ka dostizanju dugoročnih ciljeva definisanih strateškim dokumentima Općine, te da se, svakako, nastavi sa promjenama i inovativnim pristupom. Ovo drugo je posebno važno za administraciju. Stalna poboljšanja da sa manje resursa, odnosno manje vremena, novca i rada, dostizemo postavljene ciljeve i uradimo više za lokalnu zajednicu, te da usvajamo nova znanja i vještine, kao i da uvodimo nove alate u svom radu.

Potrebno je otvoriti proces redefinisanja lokalnih strateških dokumenata u 2012. godini i raspraviti nove ciljeve za naredni period, eventualno neke postojeće redefinisati. Svakako, potrebno je nastaviti raditi na promjeni organizacijske kulture, nastaviti oslobađanje birokratskih navika i usvajati nove koje su karakteristika holističkih organizacija sa visokim stepenom međusobne interakcije u korist građana i zajednice.

ONASA: Ko su nosioci privrednog razvoja općine Tešanj?

ŠIŠIĆ: Nosioci privrednog razvoja u Tešnju su već desetljećima kompanije iz područja automobilske industrije. Tu su Pobjeda, MHBA, odnosno bivši UNICO FILTER, zatim ENKER - Bukva i FAD - Jelah. Ove kompanije su izrastale od samog početka, još od vremena društvenog vlasništva, po tržišnim pravilima zapadnog tržišta jer su prestižne korporacije iz Njemačke i Italije bili kupci proizvoda iz Tešnja. Trebalo je ispuniti zahtjeve svjetske klase, kao što su Mercedes, Volkswagen, MAN, Iveco, Deutz, Fiat, Renault i drugi.

Dakle, Tešanj je, sticajem okolnosti, ostao bez nekog većeg sistema u periodu socijalističkog društva i bio je prinuđen osloniti se na manje projekte koji zahtijevaju visok stepen tehnološke obrade, pa samim tim i znanja. I proces privatizacije, nakon devastacije poslovne infrastrukture i razaranja naše zemlje, u ovim kompanijama uspješno je okončan i danas sve uspješno posluju.

UNICO FILTER je sada u rukama svjetske korporacije MANN&HUMMEL, sa matičnim sjedištem u Njemačkoj, dok je FAD preuzeo veoma snažno pozicionirani u autoindustriji PREVENT, gdje je Bosanac Nijaz Hastor jedan od ključnih ljudi biznisa i vlasništva. POBJEDA i ENKER su privatizirali rukovodstvo ovih kompanija sa uposlenim i iz tih razloga nemaju rast kao prve dvije kompanije, ali uspješno posluju.

Moram napomenuti da je Tešanj dobio jednu sjajnu generaciju poduzetnika koji su bili hrabri i preuzeli rizik, te pokrenuli niz novih djelatnosti koje su proširile i obogatile paletu proizvoda iz Tešnja u području obrade metala, prehrane, tekstila, kože, obuće, obrade drveta, hemijske industrije i poljoprivrede. Tu su i usluge u prometu roba. HIFA-GROUP je vodeća kompanija u energetskom sektoru prometovanja nafte i naftnih derivata, a AS-GROUP je svoju veletrgovačku mrežu ojačao sopstvenom proizvodnjom u Tešnju i Visokom.

Istina, ova široka lepeza malih i srednjih preduzeća nosi svoje rizika u ovoj fazi razvoja. Ona su bila, uglavnom, oslonjena na vlasnika, ponekad sa dosta improvizacije, neuređenim odnosima i obavezama, pa su u nekim slučajevima i uposljeni nosili teret koji nije uvijek bio fer. Međutim, sada očekujemo drugu generaciju. Djeca vlasnika se obrazuju, biznis prelazi iz glave osnivača u planove i budžet njihove djece koja se obrazuju i mi s pravom očekujemo jedan uravnoteženi dalji razvoj u tom smislu.

ONASA: Koje grane privrede imaju najveće potencijale za ulaganje u Tešnju i šta Općina čini kako bi privukla investitore?

ŠIŠIĆ: Tešanj ima jednu razvijenu industrijsku kulturu, ima vrijedne uposlene i pouzdane poslovne ljude. Na ovakvu osnovu se može dodati mnogo toga. Pitanje je šta investitori žele.

Općina Tešanj nudi uređeno građevinsko zemljište, bez nakade, u zamjenu za nova radna mjesta, uz čvrst ugovor. U svemu drugom smo fleksibilni i prilagodićemo se.

ONASA: Prema Vašem mišljenju, koji su najčešći problemi sa kojima se suočava općina Tešanj?

ŠIŠIĆ: U institucionalnom smislu se suočavamo kao i druge jedinice lokalne samouprave sa neriješenim zakonskim okvirom nadležnosti, ovlaštenja i odgovornosti na lokalnom nivou. Bosna i Hercegovina je prihvatila Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi, ali nije ništa promijenila u svom zakonodavstvu. Mi sada imamo samo naziv, a gotovo svi zakoni određuju i život na području jedne općine. Lokalna vlast i administracija trenutno više služe višim nivoima vlasti, nego građanima. Nije ostavljena sloboda lokalnoj samoupravi, pa da možete vidjeti veće razlike između općina u Bosni i Hercegovini. Još su najveće razlike između općina njihova površina, broj stanovnika i etnička struktura, nego što je oblik organiziranja.

U društvenom kontekstu, neuposlenost je problem broj jedan koji teško da će u kratkom vremenu biti značajnije izmijenjen sa ovakvim statusom države Bosne i Hercegovine.

ONASA: Kako biste ocijenili trenutnu ekonomsku situaciju na području općine Tešanj?

ŠIŠIĆ: Tokom 2011. godine su sve proizvodne kompanije imale određen rast, ali posljednji kvartal je pokazao znake slabosti na tržištu jer su narudžbe smanjene. Naravno, to je srednja ocjena. Postoje devijacije po područjima, pa i po kompanijama. Negdje imamo stalan rast bez obzira na krizu, a negdje smo imali ozbiljne zastoje i padove. Ipak, nije bilo zatvaranja firmi iz ovih razloga.

Trenutno je najveći problem za prijevozničke kompanije iz Tešnja koje nisu dobile dozvole za međunarodni transport i prijeti im stečaj. Radi se, u krajnjem, o birokratskim razlozima, ali bi zbog toga nekih 50 uposlenih moglo ostati bez posla.

Poljoprivredna gazdinstva se bore da osiguraju primanja za život ovim putem, uz poticaje koji dolaze sa nivoa Federacije, Zeničko-dobojskog kantona (ZDK) i Općine.

I dalje je značajan broj naših građana na radu u Italiji, uglavnom na građevinskim poslovima, te u Njemačkoj, Austriji i drugim zemljama. Njihove zarade su tamo, a potrošnja ima pozitivan uticaj na lokalnu ekonomiju. Istovremeno je to za nas i rizik, s obzirom na stanje u Italiji i visok stepen nesigurnosti njihove ekonomije.

ONASA: Koliko Općina izdvaja za poticaj privredi i na koji način obezbjeđujete dodatna sredstva?

ŠIŠIĆ: Već sam pomenuo da Općina daje poticaj poljoprivredi na godišnjem nivou između 200.000 i 300.000 KM, a ulažemo i u izgradnju poslovne infrastrukture. Kod investicija ili bilo kakvih administrativnih potreba iz nadležnosti Općine, poslovni svijet ima prioritet i nema čekanja. Ali, naše nadležnosti su neznatne i naše mogućnosti da dajemo poticaje tekućem poslovanju u privredi nisu mogući.

ONASA: Da li ste zadovoljni stepenom zaposlenosti na području općine Tešanj i šta će općinska vlast uraditi na poboljšanju stope zaposlenosti, posebno mladih i obrazovanih kadrova?

ŠIŠIĆ: Već sam dao odgovor šta Općina Tešanj čini za investitore i to je put ka zapošljavanju. Općina Tešanj već tri godine daje stipendije svima i sada postoji taj problem da mladi završavaju školovanje i vraćaju se čekajući na posao. Općina Tešanj je u 2011. godini pokrenula jedan projekat kojim omogućava i potiče mlade da sami mladi pokreću biznis, odnosno da ne čekaju, da budu vlasnici, pokretači posla, a ne da traže od drugih posao. Na javni poziv dobili smo 12 prijava. Potpisali smo pet ugovora. Kvalitet ponuđenih biznis planova ocijenili su lokalni privrednici. Općina je osigurala troškove registracije djelatnosti, zakup prostora i 50 posto troškova na plaće uposlenih prema državi.

Moramo pomoći mladima da promijene način razmišljanja. Ne mogu čekati na posao i tražiti posao od drugih, već moraju biti hrabri, preuzeti rizik i pokušati sami.

ONASA: Možete li prenijeti iskustva Općine Tešanj kada je riječ o emitovanju općinskih obveznica, s obzirom na to da je Tešanj prva općina u Federaciji BiH koja je to učinila?

ŠIŠIĆ: Općina Tešanj nije imala dileme oko prioriteta. Imali smo spreman Regulacioni plan za novu poslovnu zonu, kao i partnera, ali nismo imali u budžetu sredstava za to. Obveznice su bile dobar model, jer smo, kao Općina, mogli upravljati procesom i diktirati uslove koji nama odgovaraju. Sve je proteklo gotovo idealno. Investitori, odnosno kupci naših obveznica su u prvom pokušaju otkupili cijeli iznos. Bila je to potvrda da postoji povjerenje u Općinu Tešanj.

U toku je izvođenje radova i 18 parcele za investitore će biti spremno negdje u aprilu, jer sada vremenski uslovi usporavaju radove. Nama ostaje da se nadamo da novi globalni zastoj u ekonomiji neće značajnije uticati na taj posao, ali kako god bude, Općina Tešanj će biti spremna za nove investitore, a Budžet Općine Tešanj je usvojen za 2012. godinu i pokazuje sve znakove stabilnosti. (kraj)